

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЦЕНТР ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДВНЗ

«Ужгородський національний університет»

Протокол № 2 від 30 січня 2024 р.

Голова Вченої ради, ректор

проф. Володимир СМОЛАНКА

**ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ
ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
«МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА,
ЗАСНОВАНА НА ПІДХОДАХ УЧАСТІ»**

Розроблена на основі Типової загальної короткострокової програми підвищення кваліфікації, затвердженої наказом Національного агентства України з питань державної служби №149-23 від 18.09 2023 р.

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Молодіжна політика, заснована на підходах участі
Шифр програми	ТЗК/2023/003
Тип програми за змістом	загальна
Форма(и) навчання	дистанційна (в синхронному режимі)
Цільова група	державні службовці, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В», посадові особи місцевого самоврядування
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС
Тривалість програми та організація навчання	загальна тривалість програми: за дистанційною формою навчання – 5 днів
Мова(и) викладання	українська
Напрямок(и) підвищення кваліфікації, який (які) охоплює програма	молодіжна політика; комунікація та взаємодія; дотримання прав людини та протидія дискримінації
Перелік професійних компетентностей, на підвищення рівня яких спрямовано програму	професійні знання щодо формування та реалізації молодіжної політики на засадах дотримання прав людини та участі молоді; професійні знання методів дослідження потреб молоді; комунікація та взаємодія/командна робота та взаємодія; прийняття ефективних рішень; виконання на високому рівні комплексних завдань; впровадження мін/сприйняття змін
Укладачі програми	Навчально-науковий центр підвищення кваліфікації ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

2. Загальна мета	
Підвищення рівня професійних компетентностей державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування щодо забезпечення участі молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики з урахуванням стандартів та підходів Ради Європи	
3. Очікувані результати навчання	
За результатами навчання слухачі повинні демонструвати:	
знання	<p>сутності молодіжної політики та її наскрізного характеру;</p> <p>нормативно-правових актів, які регулюють молодіжну політику в Україні;</p> <p>суб'єктів молодіжної політики;</p> <p>стандартів Ради Європи щодо молодіжної політики;</p> <p>основних принципів та інструментів формування і реалізації молодіжної політики в органах державної влади та місцевого самоврядування;</p> <p>етапів та методів дослідження потреб молоді;</p> <p>основних принципів та форм участі молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики</p>
уміння	<p>використовувати нормативно-правову базу у сфері молодіжної політики у своїй діяльності;</p> <p>комунікувати про молодіжну політику з молоддю та іншими стейкхолдерами;</p> <p>координувати формування та реалізацію молодіжної політики з різними стейкхолдерами;</p> <p>визначати та враховувати потреби різних категорій/груп молоді при формуванні та реалізації молодіжної політики;</p> <p>вибирати найбільш доцільні форми участі молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики відповідно до наявної ситуації</p>

навички	<p>застосування різних інструментів формування та реалізації молодіжної політики;</p> <p>співпраці зі стейкхолдерами для формування та реалізації молодіжної політики;</p> <p>використання у своїй діяльності методів збору та аналізу потреб молоді;</p> <p>застосування різних форм участі молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики</p>
<p>4. Викладання та навчання (методи навчання, форми проведення навчальних занять)</p>	
<p>Під час навчання за дистанційною формою в синхронному режимі передбачається участь у вебінарах, під час яких проводяться міні-лекції, презентації, тематичні дискусії, практичні заняття, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань, виконання творчих завдань, індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання</p>	
<p>5. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання</p>	
<p>Назви вебплатформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які здійснюватиметься дистанційне навчання із зазначенням посилання (вебадреси)</p>	<p>Навчання здійснюється на платформі Google Meet. Для дистанційного навчання в синхронному режимі доступ до вебкабінету відеоконференції надається після реєстрації</p>
<p>6. Оцінювання і форми поточного, підсумкового контролю</p>	
<p>Складові оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%)</p>	<p>Відвідування занять (дистанційно в синхронному режимі) – 60%.</p> <p>Самостійне опрацювання обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів – 10%. Підсумковий контроль – 30%.</p> <p>Документ про підвищення кваліфікації видається за умови набрання учасником професійного навчання не менше ніж 75%, обрахованих з урахуванням питомої ваги кожного із критеріїв оцінювання та за умови успішного проходження підсумкового контролю</p>
<p>Форма підсумкового контролю</p>	<p>презентація результатів виконання індивідуальної письмової роботи на визначену тему або тестування</p>

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ
(для дистанційної форми навчання)

Назва теми	Кількість годин				
	загальна кількість годин/кредитів ЄКТС	у тому числі:			
		аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота слухачів
Тема 1. Молодіжна політика	10	0	6	0	4
Тема 2. Молодь та дослідження її потреб	8	0	6	0	2
Тема 3. Забезпечення участі молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики на місцевому, регіональному, державному рівнях	10	0	6	0	4
Підсумковий контроль результатів навчання	2	0	2	0	0
РАЗОМ	30 / 1	0	20	0	10

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Молодіжна політика

Поняття та сутність молодіжної політики. Кроссекторальний характер молодіжної політики, особливості та відмінності від інших політик. Координація формування та реалізації молодіжної політики з різними стейкхолдерами. Молодіжна політика в країнах Європи. Інструмент самостійної оцінки молодіжної політики, що офіційно ухвалений Європейським керівним комітетом у справах молоді.

Інструменти формування та реалізації молодіжної політики. Взаємозв'язок молодіжної політики з молодіжною роботою, молодіжними дослідженнями та участю молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики. Система співуправління Ради Європи у сфері молоді як модель участі молоді у прийнятті рішень, що її стосуються.

Стандарти Ради Європи щодо молодіжної політики. Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи державам-членам про доступ молоді з неблагополучних районів до соціальних прав, CM/Rec(2015)3; про доступ молодих людей до прав, CM/Rec(2016)7; про молодіжну роботу, CM/Rec(2017)4; про захист молодіжного громадянського суспільства і молоді та підтримки їх участі в демократичних процесах, CM/Rec(2022)6; щодо участі ромської молоді, CM/Rec(2023)4.

Законодавче забезпечення молодіжної політики. Закон України «Про основні засади молодіжної політики», Національна молодіжна стратегія до 2030 року, державні цільові соціальні програми та місцеві цільові програми сприяння становленню та розвитку молоді, типові положення про молодіжну раду регіонального та місцевого рівнів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1198.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: міні-лекції, презентації, виконання творчих завдань, індивідуальна та групова робота, практичні завдання, тематичні дискусії.

Перелік питань, які виносяться на самостійну роботу учасників професійного навчання: оцінювання за Інструментом самостійної оцінки молодіжної політики, що офіційно ухвалений Європейським керівним комітетом у справах молоді.

Тема 2. Молодь та дослідження її потреб

Поняття та сутність молоді, категорії/групи молоді. Визначення категорій/груп молоді, які беруть участь у формуванні та реалізації молодіжної політики. Шляхи забезпечення участі молоді, що є незалученою або перебуває у ситуації ризику стати виключеною.

Дослідження потреб молоді. Етапи дослідження потреб молоді. Методи збору даних та вибір найбільш доцільних для дослідження потреб різних категорій/груп молоді. Аналіз зібраної інформації. Презентація та використання результатів дослідження потреб молоді.

Врахування потреб молоді. Врахування потреб різних категорій/груп молоді під час формування та реалізації молодіжної політики. Український та міжнародний досвід проведення досліджень потреб молоді.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: міні-лекції, тематичні дискусії, практичні завдання, індивідуальна та групова робота.

Перелік питань, які виносяться на самостійну роботу учасників професійного навчання: дослідження потреб різних категорій/груп молоді.

Тема 3. Забезпечення участі молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики на місцевому, регіональному та державному рівнях

Права людини та участь молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики. Дотримання прав людини як передумова участі молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики. Визначення, підходи та передумови участі молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики. Сходинки участі молоді за Роджером Хартом. Конгрес місцевих і регіональних влад Ради Європи та Переглянута Європейська хартія про участь молодих людей у місцевому та регіональному житті.

Форми участі молоді. Різновиди та особливості форм участі молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики. Ефективні шляхи залучення різних категорій/груп молоді. Участь молоді у молодіжному проєкті. Підтримка Європейського молодіжного фонду для місцевих молодіжних проєктів.

Налагодження співпраці між різними суб'єктами молодіжної політики за участю молоді. Інституційне забезпечення молодіжної політики (державні органи влади та органи місцевого самоврядування, молодіжні консультативно-дорадчі органи, Український молодіжний фонд, молодіжні центри та простори, громадські об'єднання, міжнародні організації, зокрема Рада Європи, та інші суб'єкти молодіжної політики). Визначення ролей, основних функцій та потреб різних суб'єктів молодіжної політики. Важливість налагодження співпраці з різними стейкхолдерами за участю молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики.

Молодіжна робота та неформальна освіта для забезпечення участі молоді. Розвиток компетентностей молоді для участі у формуванні та реалізації молодіжної політики через неформальну освіту. Боннський процес визнання молодіжної роботи. Портфоліо молодіжної роботи Ради Європи. Форми молодіжної роботи в Україні та за кордоном.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: міні-лекція, презентації,

практичні завдання, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань, індивідуальна та групова робота.

Перелік питань, які виносяться на самостійну роботу учасників професійного навчання: індивідуальна письмова робота на визначену тему.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання здійснюється за такими критеріями:

- 1) відвідування занять (дистанційно в синхронному режимі) – 60%;
- 2) самостійне опрацювання обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів – 10%;
- 3) підсумковий контроль – 30%.

Шкала оцінювання визначається суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером) з урахуванням критеріїв та їх частки в загальній оцінці.

Форма підсумкового контролю – презентація результатів виконання індивідуальної письмової роботи на визначену тему або тестування.

Документ про підвищення кваліфікації видається за умови набрання учасником професійного навчання не менше ніж 75% від загальної суми складових оцінювання результатів навчання, обрахованих з урахуванням питомої ваги кожної із них та за умови успішного проходження підсумкового контролю.

ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

Література та інші інформаційні ресурси

1. Дослідження потреб молодих людей: Крок за кроком. Посібник, 2021. URL: <https://rm.coe.int/research-on-the-needs-of-young-people-practical-guide-yfdua/1680a4f3b8>.
2. Інструмент самостійної оцінки молодіжної політики, 2019. URL: <https://rm.coe.int/self-assessment-tool-for-youth-policy-ukrainian/168098b16a>.
3. КОМПАС: Посібник Ради Європи з освіти в галузі прав людини за участі молоді. URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass>.
4. Портфоліо молодіжної роботи Ради Європи. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/331/pmr.pdf>.
5. Скажи своє слово! Посібник з Переглянутої Європейської хартії про участь молодих людей у місцевому та регіональному житті, 2015. URL: <https://rm.coe.int/have-your-say-manual-ukr/1680789a84>.

Перелік нормативно-правових актів

1. Закон України «Про основні засади молодіжної політики» від 27 квітня 2021 р. № 1414-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20>.
2. Закон України «Про громадські об'єднання» від 22 березня 2012 р. № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.
3. Національна молодіжна стратегія до 2030 року, затверджена Указом Президента України від 12 березня 2021 р. № 94/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/94/2021#Text>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2017 р. № 1014 «Про затвердження типових положень про молодіжний центр та про експертну раду при молодіжному центрі». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1014-2017-%D0%BF#Text>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1198 «Про затвердження типових положень про молодіжні ради». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1198-2018-%D0%BF#Text>.
6. Державна цільова соціальна програма «Молодь України» на 2021-2025 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 02 червня 2021 р. № 579. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2021-%D0%BF#Text>.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2023 р. № 182 «Деякі питання Українського молодіжного фонду». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/182-2023-%D0%BF#Text>.
8. План заходів до 2024 року щодо реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2023 р. № 160-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/file/text/104/f523690n10.docx>.
9. Професійний стандарт за професією «Фахівець з питань молоді (молодіжний працівник)». URL: <https://register.nqa.gov.ua/profstandart/fahivec-z-pitan-molodi-molodiznij-pracivnik>.
10. Переглянута Європейська хартія про участь молодих людей у місцевому та регіональному житті. URL: <https://rm.coe.int/168071b58f>.
11. Доступ молоді з неблагополучних районів до соціальних прав: Рекомендація CM/Rec(2015)3 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам. URL: <https://rm.coe.int/access-to-social-rights-cmrec-2015-3-ukr/1680a0f164>.

12. Рекомендація CM/Rec(2017)4 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам про молодіжну роботу. URL: <https://rm.coe.int/recommendation-cmrec-2017-4-ukr/16808e4d93>.

13. Доступ молодих людей до прав : Рекомендація CM/Rec(2016)7 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам. URL: <https://rm.coe.int/access-to-rights-for-young-people-cm-2016-7-ua-ukr/1680a153fc>.

14. Рекомендація CM/Rec(2023)4 Комітету міністрів державам-членам щодо участі ромської молоді. URL: <https://rm.coe.int/rec-on-roma-youth-participation-upd-2774-6711-4760-v-1/1680abf18f>.

15. Рекомендація CM/Rec(2022)6 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам про захист молодіжного громадянського суспільства і молоді та підтримки їх участі в демократичних процесах. URL: <https://rm.coe.int/rec-on-youth-civil-society-upd-2764-3898-5224-v-1/1680abf191>.

